

ראש
השנה

תשפ"ז

גדליז המאיר

בה"י
שנה ה'
גליז
דמ"ה

פנינים יקרים, רעיונות מכריקים, סיפורים נפלאים,
מהוד שיעורי הרב הגאון המשפיע,
פה מפיק מרגליות
רבי מאיר צוויבל שליט"א
מחבר ספרי נר המאיר

מאמר מיוחד לראש השנה שחל בשבת

הקב"ה יושב על כסא דין לפסוק הלכה כבית שמאי כדי שיצאו ישראל זכאים בדין

אשרי העם יודעי תרועה

איתא במדרש (ויקרא כט ד): 'אמר רבי יאשיה, כתיב, 'אשרי העם יודעי תרועה' (תהלים פט טז), וכי אין אומות העולם יודעים להריע? כמה קרנות יש להן, כמה בוקינס יש להם, כמה סלפירגסי יש להם, ואמרת אשרי העם יודעי תרועה?! אלא שהן מכירים לפתות את בוראן בתרועה, והוא עומד מכסא הדין לכסא רחמים, ומתמלא עליהם רחמים, והופך להם מדת הדין למדת הרחמים, אימתן בחודש השביעי. ע"כ. וצריך ביאור, מדוע יושב בתחילה על כסא דין ולמה עובר לכסא רחמים.

יו"ט של ראש השנה שחל להיות בשבת

ונראה לבאר הענין בזה, על פי המסופר על סניגורן של ישראל הרה"ק מבארדיטשוב ז"ע, שעמד פעם בראש השנה שחל להיות בשבת, ואמר לפני הקב"ה: 'רבנו של עולם, אם תכתוב את ישראל בספר חיים, הרי טוב, ואם לאו ח"ו, אומר לך שאסור אתה לכתוב בשבת, כי לא הותר לכתוב ולחלל שבת רק לצורך פיקוח נפש, כדי להחיות עם רב מישראל, אבל לכתבם להיפך זה לא הותר, והוה חילול שבת! ופירש בזה את לשון

מאמר המאיר

מצות צדקה הוא המפתח להיגאל מכל צרה

גאולת יוסף בראש השנה שורש כל הגאולות כולם

דאילו לא הוציא הקדוש ברוך הוא את אבותינו ממצרים הרי אנו ובנינו ובני בנינו היינו משועבדים שם עד עולם, נמצא ששורש כל הגאולות כולם טמון בראש השנה שבו יצא יוסף מבית האסורים.

ובזה ביאר מה דכתיב (תהלים עו ט) 'משמים

השמעת דין ארץ יראה ושקטה', דבתחילה יראה כיון שבא העת לשפוט הארץ, ומי יצדק לפניו בדין, אך מיד שקטה, כיון שראה שאפילו בעת תוקף המשפט בחודש תשרי סיבב הקדוש ברוך הוא ברוב רחמיו וחסדיו להביא לשם את הבחינה של חודש ניסן שהוא שורש החסדים עכדה"ק. ואפשר להעמיס זה בלשון הפסוק (דברים טז ו) 'כבוא השמש מועד צאתך ממצרים', כבוא השמש היינו בראש השנה, כשהחמה באה

במסכת ראש השנה (יא): 'בראש השנה יצא יוסף מבית האסורים, מנלן, דכתיב (תהלים פא ד) 'תקעו בחודש שופר בכסא ליום חגנו כי

חוק לישראל הוא וגו' עדות ביהוסף שמו בצאתו וגו'.

ובדברי יואל (לראש השנה) ביאר מרן ז"ל שיציאתו של יוסף מבית האסורים היתה שורש גאולתן של ישראל, דעל ידי שיצא מבית האסורים ונעשה מושל בכל ארץ מצרים הכניע את טומאת מצרים תחתיו, ועל ידי זה נגדרו ישראל מן העררה ועמדו בנסינות ויהי קיימם בקדושתן בעריות הארץ ובזכות זה נגאלו ממצרים. והנה גאולת מצרים היא שורש כל הגאולות,

תשפ"ז - תהא שנת 'אני ה'

מתאמרא בשם הגה"ק בעל החפץ חיים זצ"ל שמפרשת מכירת יוסף אפשר לקחת חיזוק על זמן הגלות, דהנה האחים הקדושים שבטי י-ה היו להם הרבה תמיהות בלתי מובנות: מדוע מתגולל עליהם המשנה למלך ומדוע נחשדו למרגלים, כיצד ידע יוסף להושיבם הגדול לפי גדלם והקטן לפי קטנם, ומדוע נמצא הכסף והגביע באמתחם, והנה פתאום אמר יוסף שתי מילים: 'אני יוסף' (בראשית מה א), ומיד יתיישבו כל הקושיות והתיישבו כל התמיהות, וראו אל נכון שכל מה שעבר עליהם היה ישועה גדולה מוכן מראש.

וכמו כן הוא גם עתה בגלות המר הזה, דהרבה תמיהות וקושיות אפשר להקשות, אולם לעתיד לבוא יגלה עלינו מלך מלכי המלכים הקב"ה ויכריז ויאמר 'אני ה'!' ככתוב (ישעיהו ס. כב) 'הקטן יהיה לאלף והצעיר לגוי עצום אני ה' בעתה אחישנה', ומיד יתבררו כל התמיהות ויסורו כל הקושיות ונראה איך היה כל דבר במדה ובחשבון, בסיבה ומסובב, והכל היה לטובה.

והנה 'אני הו"ה' עולה בגימטריא פ"ז, ועל זה אנו מתפללין בשנת תשפ"ז, ת'הא שנת פ"ז, דהיינו שיתקיים מאמר הכתוב אני ה' בעתה אחישנה ויאמר הקב"ה בשנה הבעל"ט 'אני ה' ונזכה לגאולה השלימה.

מאמר המאיר

המשנה (ר"ה פ"ד מ"א) 'יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת', אימתי הוה ראש השנה יום טוב, כאשר חל להיות בשבת, כי אז מוכרח הדין להיות לטובה, כדי שלא יהיה חילול שבת.

משה רבינו כתב בשבת ע"י השבעת הקולמוס

ואפשר להוסיף ולפרש באופן אחר על פי דרכו, דהנה ידוע מה דאיתא במדרש (דבר"ר ט ט) שמשה רבינו כתב ביום מיתתו של עשרה ספרי תורה, והקשה הרא"ש (בפירושו ערבי פסחים סי"ג) דז' אדר היה בשבת, ואין היה מותר לו לכתוב, ובשול"ת חתם סופר (ח"ו סי' כ"ט) הביא לתרץ בשם השל"ה שהיה כותב ע"י השבעת הקולמוס עיי"ש (ועיין בספר מגדנות אליעזר לק"ז צ"ל פרשת ויקהל, דברים ערבים בענין השבעת הקולמוס).

והנה באמת דבר זה תליא בפלוגתא, דנחלקו בית שמאי ובית הלל בפרק קמא דשבת (יח.) אם אדם מצווה על שביתת כליו או לא, ולפי שיטת בית שמאי דשביתת כלים דאורייתא לא הועיל מידי, דהא מצווה גם על שביתת קולמוסו, ועל כרחך צריך לומר דהלכה כבית הלל שאין אדם מצווה על שביתת כליו, ולזה תמצא רמז נאה בפסוק (דברים לד יב) 'אשר עשה משה לעיני כל ישראל', דראשי התיבות של 'משה לעיני כל ישראל' הוא 'כלים', וסופי התיבות 'הילל', להורות שקיימא לן כבית הלל דאין אדם מצווה על שביתת כליו, דרך על ידי זה נוכל להבין את 'אשר עשה משה לעיני כל ישראל', איך כתב שלש עשרה ספרי תורה בעצם יום השבת.

ובזה יש לפרש מה שאומרים בברכת יוצר של יום השבת: 'הא-ל הפותח בכל יום תמיד שערי מזרח' ואפילו ביום השבת 'ומוציא חמה ממקומה ולבנה ממכון שבתה ומאיר לעולם כולו', ולכאורה קשה, היאך עושים כליו מלאכה ביום השבת, לזה אומר 'שברא במדת הרחמים' דהיינו בית הלל שהוא מצד מדת הרחמים כנועד,

כלי זיין ואני ממחר לעשות את המתבקש מאליו ולהציל את עצמי בממוני...'

וכן היה דרכם של צדיקים מאז ומעולם, שהיו מפזרים את כל אשר להם לצדקה בלי שהשאירו לעצמם מאומה, וכאילו היתה כל חיותם תלויה בזה, וכידוע מה שהתבטא הרה"ק בעל הקדושת לוי זי"ע שיש לו שתי "תאוות", תאוה אחת של נתינת צדקה ותאוה אחרת של אמירת כתה, ובחול המועד וראש חודש הוא זוכה למלא את שתי התאוות גם יחד. וכן ידוע על מן ז"ל שהסיבה שלא רצה לעלות לארץ הקודש ונשאר לגור בחוץ לארץ, כיון שכאן יוכל להרבות בצדקה כחשקו.

יוסף הצדיק זכה להגאל בזכות ההשתוקקות לצדקה וחסד

ויש לומר שגם יוסף הצדיק השתוקק לקיים מצוה זו, וכל שנים עשרה שנים שהיה נאסר בבית הסוהר היה עיקר צעריו על דבר זה, שאינו יכול להיטיב לאחרים מממונו ואין ביכולתו להשפיע לבריות, ופוק חזי מה דהוה ליה כשיצא משם, שזכה לזון ולפרנס את כל הארצות, ויש לומר שדין גרמה ליה להמשיך עליו מדת הרחמים והשתוקקות זו היא ששיברה לפניו דלתות נחושת והביאה לו את גאולתו, כדכתיב (ישעיה א כז) 'ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה', הרי לנו שמצוות צדקה מביאה גאולה לעולם, ומכח זה נמשכו כל הגאולות בעולם כמו שנתבאר.

להעיד על מעשי בני אדם, והלבנה מתכסה בו, אז הוא 'מועד צאתך ממצרים' אז נעשה יסוד לגאולת מצרים.

להנצל מן הלאוין על ידי מצות צדקה

והנה ניחזי אנו, מאיזה טעם נסתבבה גאולתו של יוסף הצדיק ובאיזה זכות זכה לעורר את מדת הרחמים עליו ולצאת על ארץ מצרים. ויש לומר בשנקדים תחילה אימרא חריפא מאת הגאון בעל 'בית הלוי' מבריסק זצ"ל, דהנה הוא ז"ל היה מפזר תדיר מעות הרבה לצדקה וידו היתה פתוחה לכל דבר שבקדושה, פעם אחת נכנסו אליו כמה מבני העיר וטענו לפניו שהוא צריך להתפטר ממשרת הרבנות, באמרם 'רבינו מפזר מעותיו לצדקה בקלות יתירה וזה מוכיח שאין הוא מכיר בערכו של מעות, כיצד הוא יכול לדון דיני ממונות באופן כזה כשאנו מבין את חשיבות הנידון?!', נענה הבית הלוי לעומתם: 'טעות בידכם, איני מזלזל כלל בכסף ואני מכיר היטב בערכו של כל פרוטה, אולם אמרו נא לי, מה הייתם עושים אם היה מתייצב כנגדכם ליסטים מזוין ודורש את כספכם, האם גם אז הייתם קופצים ידיכם בטענה שהמעות חשובות לכם?, וודאי שלא!, אם כן דעו לכם שכאשר מגיע אלי עני ומבקש נדבה אני מרגיש ממש כאילו ליסטים מזוין עומד כנגדי, צערו של העני וב' הלאוין של לא תאמץ ולא תקפוץ את ירך (דברים טו ז) נדמים בעיני כשני אנשים העומדים נגדי עם

השטן מתערבב מהזיעה של מצוה

ידוע מה שמובא בספרים הקדושים בגודל מעלת הזיעה שמזיע האדם בעסק המצוה, וכמובא בשם האריז"ל (עיין שער"ת א"ח סי' ר"ג סק"ב) שזה מועיל לכפרת עוונות אפילו על עבירות חמורות ביותר.

ועל פי זה אפשר לפרש מה שמביא התוספות בראש השנה (טז: ד"ה כדי) בשם הירושלמי שכאשר שומע השטן את קול השופר בפעם הראשונה 'בהיל ולא בהיל', אך כאשר שומע את קול השופר בפעם השניה אז נבהל לגמרי ומתערבב ולית ליה פנאי למעבד קטגוריא, כי בפעם השניה כבר מצורף למצוות השופר גם הזיעה שניגרה ממנו על ידי ההתאמצות בתקיעות הראשונות, ומפני זה הוא בהיל ביותר ומתבטל לגמרי.

ולזה תמצא שראשי התיבות של 'מלכיות זכרונות שופרות' נוטריקון 'זיעה של מצוה', ללמד מהו הכח המיוחד של התקיעות השניות שתוקעין על סדר הברכות.

ופסקין כדידיה דליכא ציווי על שביתת כלים בשבת.

הלבנה מתכסה בר"ה כדי שיפסק כב"ש

והנה כל זה טוב ויפה בשאר ימות השנה, אבל בראש השנה שחל להיות בשבת עלול ליפוק מיניה חורבא, דנמצא בטלה טענת הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע, דיוכל הקדוש ברוך הוא לכתוב את ישראל אפילו לרעה ח"ו על ידי השבעת הקולמוס.

ויש לומר שעל כן יסד המלך הגדול האוהב את בניו וחפץ בהצדקם, שבכל ראש השנה יושב בתחילה על כסא דין, ופוסק כבית שמאי דאתי מסטרא דדינא שאדם מצווה על שביתת כליו בשבת, בכדי שלא יוכל לכתוב רעה על בניו רחומיו על ידי השבעת הקולמוס. וזהו הכוונה ל'שעומד מכסא הדין ויושב על כסא רחמים', כלומר שעל ידי שיושב על כסא דין ופוסק כבית שמאי פוסק את דינם לטובה ונוהג עמהם במדת הרחמים.

והנה בספר **כרם חמד** (פרשת וירא) הביא ראה גדולה לשיטת בית הלל דהא הקב"ה שומר משמרתה של תורה ואף על פי כן השמש יוצא להאיר אף בשבת, ועל כרחק דליכא שביתת כלים בשבת, וכן"ל, ואפשר שלכן באה השמש להעיד בראש השנה להראות ראה שקיימא לן כבית הלל ושפיר אפשר לכתוב בשבת, אכן הלבנה הולכת ומתכסה מטעם זה, כי הלבנה היא מבחינת דין כנודע, ולכן היא מתכסה כדי שיפסק הלכה כבית שמאי ויצאו ישראל זכאים בדין.

הנזהר משבועה זוכה לגזר דין לטובה

ויש להוסיף בשולי הדברים שישנו עוד דרך שבו יוכל האדם להנצל מן הדין שלא יוכלו לכתוב עליו רעה על ידי השבעת הקולמוס, וזאת על פי מה דאיתא בספרים הקדושים על הפסוק 'ה' צילך

ולהמשיך על עצמו גאולה פרטית על ידי 'קול צום ממון'.

וזהו גם חלק מההכנה הנצרכת בחודש אלול, כמו שנרמז בשם 'אלול' שהוא נוטריקון שתי פעמים 'לא', רמז לשני לאוין הללו, 'לא תאמץ' ו'לא תקפוץ' שזה מעורר על האדם את מדת הרחמים ומציל אותו מכל מיני צער ונזק ומשפיע עליו כל מיני השפעות טובות ברוחניות ובגשמיות. ולכן יוצא הצירוף של חודש אלול מן הפסוק (דברים ו כה) 'וצדקה תהיה לנו כי', להורות לנו עצה טובה שינהג בה האדם בימים קדושים אלו להציל עצמו בממונו על ידי מצות צדקה.

ואפשר להמליץ זה בדברי חז"ל: 'בראש השנה יצא יוסף מבי"ת האסוריים', דהיינו שאז כשהריצו את יוסף מן הבור בראש השנה יצא וניצל משני האיסורים, 'לא תאמץ את ידך' ו'לא תקפוץ', וזו היתה שורש גאולתו וכל הגאולות כולם.

אלו"ל כנגד 'לא' תאמץ ו'לא' תקפץ

וכיון שכל זה אירע בראש השנה וודאי לא דבר ריק הוא, וההארה מאותה גאולה חוזרת ומתנוצצת בכל שנה ושנה, ולכן הזמן גרמא לאחוז במידה זו לפזר מעותיו לצדקה

גזר דין לטובה מכח סנהדרין שכולם מחייבים

החיד"א בספר **'דבש לפי'** (מערכת ח אות כא) הביא בשם הגאון רבי העשיל מקראקא זצ"ל לפרש את המדרש בפרשת בא (שמו"ר פי"ד ס"א): 'אמר הקב"ה למלאכים, המצריים ראויין ללקות בחושך, מיד הסכימו כולם כאחת ולא המרו', ובהמשך המדרש שם (ס"ג) שואל 'חושך למה הביא עליהם?', ומשיב מפני שני טעמים, מפני רשעי ישראל שלא היו רוצים לצאת ומתו בשלש ימי אפילה, ומפני המטמוניות שהיו להם, שבמכת חושך עברו ישראל בבתי מצרים ובדקו את כל מטמוניהם, ואחר כך ידעו אלו כלים לשאול מהם בצאתם ממצרים. וקשה, למה לא שאל תיכף בתחילה למה הביא עליהם חושך, רק אמר קודם שהסכימו כולם שראויים הם ללקות בחושך, בלי שום טעם, ורק אחר כך נזכר לדון בעצם מדוע מגיע להם זאת.

אך הענין הוא דקיימא לן בדיני נפשות (סנהדרין יז) שסנהדרין שפסקו כולם לחובה פוטרין אותו, עיי"ש, אמנם כל זה דווקא אם כולם מחייבים מטעם אחד, אבל אם היו חלוקים בטעמיהם אף על פי שכולם מחייבים הוי ליה רוב לחיובא וממיתים אותו.

וזהו כוונת המדרש, שבתחילה אמר שכל פמליא של מעלה הסכימו שהמצריים ראויים ללקות במכת חושך, ולפי זה קשה, הרי קיימא לן דאם פתחו כולם לחובה פוטרין אותו, לזה ממשיך המדרש ואומר שהיו שני טעמים למכת חושך, ולא הסכימו כולם מטעם אחד, וממילא לא הוי כוליה לחובה ושפיר לקו. עכ"ל.

ועל פי זה אפשר להמליץ בדברי המשנה באבות (פ"א מ"ח): 'רבן שמעון בן גמליאל אומה על שלשה דברים העולם עומד, על הדין ועל האמת ועל השלום', דהנה כל באי עולם עוברים לפניו כבני מרון ודנים כל אחד ואחד על כל מעלליו על קטנים כגדולים ומי יצדק לפניו בדין, והיה העולם מתחייב כליו ח"ו, רק על זה העולם מתקיים בדין, 'על האמת' שדנים את האדם באמת לפי שורת הדין ואין מזכה שלא כהלכה, 'ועל השלום' שכל בית דין של מעלה מחייבים את האדם מחמת אותו טעם ואין חלוקים זה עם זה, שאז יוצא האדם לחירות מצד בית דין שכולם מחייבים.

וזהו 'אשר יחדיו נמתיק סוד' (תהלים נה טו), דהיינו כאשר כל צבא השמים בשלום יחדיו, ומחייבים את החייב מחמת אותו טעם, בזה פועלים להמתיק מעליו את הסודות שפסקו עליו בבית דין של מעלה, 'בבית אלוקים' אפילו כאשר שורה ח"ו מידת הדין, 'נהלך ברג"ש', בכח משנה זו של רשב"ג.

ווידוי ופרנסה

פעם אחת ישב מרן הייטב לב ז"ע בשיעור עם בחורי הישיבה, ובאמצע התחיל לדבר בשפלות עצמו, והתבטא בביטויים נוראים עד כמה העולם טועים בו, ובעצם הוא נעור וריק מכל וכל, וכך הפליג במשך כמה רגעים וביטל את עצמו מכל וכל, לאחר השיעור ביקש הייטב לב מן הבחורים: 'בבקשה ממכם אל תמסרו לבעלי בתים מה שאמרתי היום לפניכם, כי אם רק יודעו מה אני באמת יסלקו אותי מכאן ולא יתנו לי את דמי הרבנות!...

על פי זה אפשר לומר בדרך צחות הטעם שסידרו ב'שומע תפילה' ווידוי על החטאים 'אנא ה' חטאתי וכו' ומיד לאחר מכן תפילה על המזונות, כי מאחר שאנו מתוודים ומגלים מי אנו באמת, אנו מבקשים ומתחננים שלא ימנע מאיתנו את פרנסתנו וישפיע לנו מאוצר מתנת חנם שלו.

והיינו טעמא שהסמיכו חז"ל בחדא מוחתא תקיעת שופר ורדיית הפת, ששניהם 'חכמה ואינה מלאכה', כי ידוע שבשעת תקיעת שופר צריך להתוודות על החטאים, לכן הסמיכו תיכף את 'רדיית הפת' והיינו הפרנסה כדי שלא נפסיד את השפע המושפע עלינו.

המסור שנהפך לצדיק

מעשה באחד מהעיריות שבגלילות הורנוסטיפל שתושביה סבלו רבות מיהודי מסור שהתגורר ביניהם וירד לחייהם ולפרנסתם כסדר, הלה רכש לעצמו מקום של כבוד בחצר המלוכה ואת מעמדו המיוחד ניצל היטב, הוא הסתובב בכל מקום מעשה בעל הבית, וכל אשר שאלו עיניו נטל לעצמו, איש לא העיז למחות בעדו, היחידים שהעזו לעשות זאת מצאו את עצמם מושלכים בבית הסוהר ומסובכים עד למעלה ראש בעלילות שפלות.

והנה באותה העיר דרו קבוצה גדולה מחסידיו של הרה"ק רבי מרדכי דוב מהורנוסטיפל ז"ע והללו הזכירו לפניו מפעם לפעם את צרתם אך בינתיים רק הלך המצב והורע עוד ועוד והגיעו הדברים עד שכבר לא יכלו לסבול יותר. היה זה בימים הנוראים כאשר כמה חסידים מן העיר נכנסו אל הרבי ובכו לפניו במר נפש שכבר כשל כח הסבל ואי אפשר לסבול עוד את מציאותו של הרשע הלו אפילו יום אחד. נענה הרה"ק מהורנוסטיפל ואמר להם: 'עכשיו נמצאים אנו בימים הנוראים ואין הזמן גרמא, אבל בעז"ה מיד לאחר הימים הנוראים אבוא לשבות בעירכם ואז נראה מה לעשות!'

לאחר שמחת תורה שלח הרה"ק להודיע על כוונתו לשבות בעיר והשמחה רבתה למעלה ראש, כל התושבים נטלו חלק בהכנות לקראת השבת, ובערב שבת יצאו כולם, אנשים נשים וטף, לשער העיר לקבל את פני קדשו, הרה"ק הופיע בהדרו מלווה בשיירת מרכבות והכל נדחקו לקבל שלום, לאחר מכן עשתה השיירה את דרכה לעבר בית האכסניא.

והנה בדרך שאל הרה"ק היכן מתגורר המסור וביקש שיכונו את העגלה לשם, באותה שעה שהה המסור בביתו כשפתאום שמע קול המולה, הוא הסתכל בעד החלון וראה שיירה מתקרבת ובאה ונעצרת מול ביתו, והנה יורד הצדיק ממרכבתו ומקיש על דלת ביתו, על אף מצבו הירוד עדיין נשאר בו במסור קורטוב של דרך ארץ והוא מיהר לפתוח את השער ולהכניס את הצדיק אל ביתו ברוב כבוד ויקר, הצדיק התיישב בטרקלינו המהודר והמסור התיישב כנגדו כשהוא ממתין ומצפה לשימוע מה רוצה ממנו הצדיק, אך הצדיק לא פצה את פיו כלל ורק הסתכל עליו בעיניו הקדושות עוד ועוד, כעבור מספר רגעים קם הצדיק ונפרד ממנו לשלום ונסע אל בית האכסניא.

השבת עברה על כולם בהתעלות מרובה, התפילות הנשגבות והשולחנות המרוממים העלו את כולם למעלות רמות וכל הצרות נשכחו כלא היו, פתאום באמצע סעודת רעוא דרעיון עברה הבשורה: 'המסור כאן!'. הכל נחרדו, מי יודע איזו עילה מצא הרשע נגד לצדיק, אולם משיצאו ג' כוכבים והודלקו הנרות ראו הכל את המסור כשהוא עומד בהכנעה ובגוף כפוף ומאזין היטב לדברי הצדיק. לאחר תפילת ערבית הזמין הצדיק את המסור לחדרו ונגעל עמו למשך זמן רב, ומשיצא משם נהפך המסור לאיש אחר, הוא שינה את הליכותיו מן הקצה אל הקצה וחזר בתשובה שלימה, ומני אז ניצל את מעמדו בחצר המלוכה להיטיב לאחיו ולגמול להם טובות.

כעבור מספר שנים נפטר המסור לבית עולמו כשהכל מלווים אותו בדרכו האחרונה ומבכים מרה את האבידה הגדולה, איש לא זכר את הצרות הרבות שעשה בשנים קדמוניות, כי החסידים והצדקות הרבות שעשה באחרונה כיפרו והשיכו את כל העוולות הישנות.

והנה בראש השנה הראשון אחר פטירתו, באמצע עריכת השולחן קרא הרה"ק מהורנוסטיפל למספר חסידים מאותה עיר וביקש מהם שיספרו לו ממעשיו של המסור, פתחו כולם את פיהם לטובה והללו ושבחו אותו ואת מעשיו, בספרם על גודל צדקותיו והטובות אשר עשה, כשפניו של הצדיק מאירות ומפיקות זיו, פתאום נענה אחד מבני החבורה שבשעתו ניוזק מאוד ממעלליו של המסור והתחיל מדבר בגנותו, נשתנתה צורתו של הצדיק ופניו החווירו, אולם כעבור רגע החווה בידו ואמר: 'נני' כולו זכאי גם כן אינו נכון', ופניו חזרו והתרונו כמקודם, והיה נראה בעליל שבאותה שעה נידון המסור בעולם העליון והרה"ק מהורנוסטיפל פעל להמתיק את דינו ולהוציאו זכאי. ע"כ המעשה.

ויש לפרש בזה: דברי הפיוט 'הס קטיגור וקח סניגור מקומו', דהיינו שהשתיק את הקטיגור בעולם העליון, על ידי שהעמיד במקומו סניגור בעולם הזה.

(תהלים קכא ה) שהקדוש ברוך הוא מתנהג עם האדם כפי מעשיו, כמו צילו של האדם העושה כמוהו, ואם כן, כאשר האדם שומר על מוצא פיו ואינו מוציא שבועה מפיו אפילו על אמת, נוהג עמו הקדוש ברוך הוא גם כן במדה זו ואינו משביע את הקולמוס בשבילו.

ובזה יש לומר הטעם שאומרים בראש השנה מזמור 'לה' הארץ ומלואה' (תהלים כד), דהנה ידוע שימי השבוע מכוונים כנגד השבעה רועים (עין ישמח ישראל פרשת ויצא) ויום השביעי מכוון כנגד דוד מלכא משיחא, עיי"ש. נמצא דוד רומז על שבת, וזה 'לדוד מזמור' דהיינו שיש שמחה ומזמור כשראש השנה חל בשבת, כמאמר הקדושת לוי שאז יוצאים בוודאי זכאים בד"ן, ואם תקשה הא 'לה' הארץ ומלואה' והשמש שהוא ככלי יוצא ועושה מלאכה בשבת, ואם כן מוכח שקיימא לן הלכה כבית הלל דליכא שביתת כלים בשבת, ואם כן הדרא קושיא לדוכתה: 'מי יעלה בהר ה' לעלות ולצאת נקי מן הדין, הרי הקדוש ברוך הוא יכול לכתבו חס ושלום לרעה על ידי השבעת הקולמוס, לזה אומר עצה: 'אשר לא נשא לשוא נפשי ולא נשבע', דמי ששומר פיו ולשונו ואינו נשבע כלל אפילו על אמת מתנהג עמו הקדוש ברוך הוא במדה כנגד מדה ואינו משביע את הקולמוס בשבילו וממילא יצא בוודאי זכאי בד"ן ויכתב ויחתם לאלתר לחיים טובים ולשלום.

ליטול חלק בהוצאת הגליון ולהארות והערות או לקבל הגליון, ניתן לפנות gilyonhamier@gmail.com

דפוס והוצאה לאור

דפוס מלכות בארה"ק
עוסק כבר מזה שנים
בהדפסת ספרים באיכות
ובמהירות הנדרשת

עימוד - גראפיק - הדפסה - שופינג

מיוחד
לעת הצורך
הדפסה של
2 ימים

הוצאה לאור
עריכה • עימוד • הדפסה

חדש!!!
הדפסת
ספרים גם
בכמות
קטנה

עריכה

גליון זה ועוד ספרים וגליונות
רבים וחשובים נערכו ע"י עורכי
מלכות הוצאה לאור בארה"ק

צוות אברכים תלמידי חכמים
שידם רב להם
במבמני התורה והחסידות